

ביקור בגן הבהאים בחיפה

מח"ס 1234567

אוצר החכמה

שאלה:

(א) האם מותר להיכנס לטיול בגן (המקיף את קברו של "מייסד אמונתם") של כת הבהאים בחיפה, המפורסם כאתר תיירות מיוחד?

(ב) האם מותר להשתתף בסעודה של חתונה בגן של כנסייה?

תשובה:

(א) מותר להיכנס לגן הבהאים בחיפה כיון שאינו עשוי לכבוד ע"ז, אלא לכבוד מקום הקבר של מייסד דתם.

(ב) מותר להגיע ולהיות נוכח בחתונה הנערכת בגן של כנסייה, אבל אסור לו לאכול ולהנות מסעודה הנערכת שם.

מקורות:

עיין במסכת עבודה זרה דף י"ז ע"א: "הרחק מעליה דרך, זו מינות", וכתב שם תוס' ד"ה 'הרחק' "והא דאמרינן בפרק כל כתבי דכמה אמוראי הו' אזלי לבי אבידן זהו להתווכח עמם, ולא היה מקום מינות ממש אלא מקום ויכוח..."

ועיין עוד שם דף נ"א ע"ב "מה עליהם דבר של נוי אסור, שאינו של נוי מותר, אף עמהם דבר של נוי אסור ושאינו של נוי מותר..." משמע שאסור ללכת לבית ע"ז, רק אם הנוי נעשה לשם הע"ז.

ועיין עוד שם דף ח' ע"א במשנה 'ועכו"ם שעשה משתה לבנו אינו אסור אלא אותו יום ואותו האיש בלבד' ובגמ' שם "וכיצד עכו"ם שעשה משתה לבנו וזימן כל היהודים שבעירו אע"פ שאוכלין משלהם ושותין משלהם ושמש שלהן עומד לפניהם, מעלה עליהם הכתוב כאילו אכלו מזבחי מתים שנאמר 'וקרא לך ואכלת מזבחו'.

וכך הביא השו"ע יו"ד ס' קנ"ב סעיף א': "עכו"ם העושה משתה לחופת בנו או בתו, אסור לישראל לאכול שם אפילו אוכל משלו ושמש משלו עומד עליו ומשמש". וכתב ע"ז הט"ז ס"ק ב' "שנאמר וקרא לך ואכלת מזבחך..." ולכן אפילו שאדם יכול להשתתף בחתונה בחצר של כנסיה, אסור לו לאכול שם (גם אם כל האוכל כשר למהדרין).

ועיין עוד בפירוש המשניות לרמב"ם (מסכת ע"ז דף י"א ע"ב): "ולפיכך יודע לך שכל עיר של אומה שיהיה להם בה בית תפילה שהוא בית ע"ז, בלא ספק אותה העיר אסור לעבור בה בכוונה וכ"ש לדור בה, אבל אנחנו תחת ידיהם בעוונותינו ושוכנים בארצם אנוסים ונתקיים בנו מה שנאמר 'ועבדתם שם אלהים אחרים מעשי ידי אדם עץ ואבן' ואם העיר דינה כן ק"ו דין בית ע"ז עצמו שהוא אסור לנו כמעט לראותו וכ"ש ליכנס בו".

ועיין בשו"ע יו"ד סימן קמ"ח סעיף י"ב "י"א, שאין כל דברים אלו אמורים אלא באותו זמן, אבל בזמן הזה אינם בקיאים בטיב אלילים לפיכך מותר לשאת ולתת עמהם ביום חגם ולהלוותם וכל שאר דברים".

ועיין בשו"ת 'ביע אומר' יו"ד חלק ב' סימן י"א וכן בחלק ז' יו"ד סימן י"ב, שמביא אחרונים שפסקו על דברי השו"ע רק לגבי גויים עצמם, אבל כנסייה שלהם חשיב בית ע"ז ממש, ויש איסור להיכנס לשם.

ועיין עוד בשו"ת אגרות משה יו"ד חלק ג' סימן קכ"ט סעיף ו': 'בעניין איסור להיכנס לכנסיית הנוצרים' וכתב שם, אבל אם נעשו לנוי הע"ז ובית הע"ז אסור בהנאה כמו הע"ז. ועיין עוד בשו"ת ציץ אליעזר חלק י"ד סימן צ"א שאסור ג"כ להיכנס לבית ע"ז.

ועיין בספר 'עם כלביא' (הרב שלמה אבינר שליט"א) חלו יו"ד סימן ר"ס: בעניין ביקור בכנסייה נוצרית, שהרחיב בשיטת האוסרים.

תגובת מו"ר הגאון הרב שאר ישוב כהן שליט"א

מפני חיבת העיון הלכה למעשה אמרתי להעתיק כאן מה שפסקנו בתורת מרא דאתרא בשאלה של "ביקורים בגני הבאהיים שבחיפה עירנו" ואם כי הלכה למעשה, הדברים עולים בקנה אחד עם התשובה שלמעלה, הרי נוסף כאן גם היבט יסודי, שאין לראות בדתם, כמו שאין לראות בדת המוסלמית, לפי פסק הרמב"ם - איסור ע"ז. מאחר שבדקנו את הנושא באופן יסודי - אני מצ"ב להלן "תשובה לשואל" מה שבררנו בנושא זה ע"י מומחים לדבר.

לפי הברור היסודי שעשיתי לא חל דין עבודה זרה על הדת הבהאית ומרכזיה בחיפה. הם מאמינים באל אחד ואין להם כל פסלים ותמונות בעבודתם. אלא, שהם מאמינים בנביאם הקבור על הכרמל בחיפה תחת כפת הזהב, כמו שהמוסלמים מאמינים בנביאם מוחמד, ועליהם כידוע, פסק רבינו הרמב"ם שאין עליהם דין עבודה זרה.

פרופ' משה שרון מאוניברסיטת ירושלים חקר הנושא. לבקשתי, והמציא לי קיצור עקרי אמונתם.

יהי רצון מלפני אבינו שבשמים להצילנו ממכשול למען כבוד שמו יתברך.

שאר-ישוב כהן
החופעיה"ק חיפה
ת"ו